

Boekbespreking: “Bang voor de Bank: Het survivalboek voor de financiële jungle.” /Alain Praet & Pascal Paepen

OWL PRESS, 2019, ISBN 9789089319265, 287 p.

(door Jonas Vandenbruaene)

CDO, CMO, ABS, MSB, CDS. Vraag 10 mensen wat deze afkortingen betekenen en 11 zullen je het antwoord schuldig blijven. Nochtans zijn het stuk voor stuk financiële producten die de wereldeconomie bijna over de rand van de afgrond duwden. Hoe kan het dat een handvol mysterieuze acroniemen spaargeld in rook deed opgaan en onaantastbare instellingen op de knieën kreeg? Meer dan 10 jaar na de financiële crisis blijft het voor velen een raadsel.

In “Bang voor de Bank: het survivalboek voor de financiële jungle” helpen ervaren gidsen Alain Praet en Pascal Paepen onze koudwatervrees te overwinnen. In het uiterst leesbaar boek wordt het businessmodel van onze banken binnenstebuiten gekeerd. Meer inzicht krijgen in hun werking en hun rol in onze economie is belangrijk. Want naast bang, zijn we vooral boos op de banken. In ons collectief bewustzijn streven bankiers massaal kortetermijnwinsten na zonder langetermijnstrategie. Ze nemen onverantwoord veel risico met ons zuurverdiende spaargeld. Wanneer het kaartenhuis ineenstort is het de belastingbetaler die de factuur van de ravage betaalt terwijl bankiers vrijuit gaan. Zo waren er in de VS bijvoorbeeld de NINJA-leningen: “no income, no job, no assets”. Mensen van wie je eigenlijk al op voorhand wist dat ze hun lening niet konden terugbetalen kregen vlot financiering. Een ander schoolvoorbeeld blijft verzekeringsreus AIG. In 2008 vestigde het bedrijf het wereldrecord van grootste kwartaalverlies aller tijden. Terwijl AIG kunstmatig in leven werd gehouden door miljarden aan overheidssteun communiceerde het droogjes dat het 165 miljoen dollar uit ging keren in bonussen. Bloed kookt voor minder.

Hoewel de excessen onvergeeflijk zijn is een genuanceerd beeld van ons financieel systeem belangrijk. In de inleiding staan Praet & Paepen stil bij de cruciale functies van banken die tijdens verhitte debatten soms over het hoofd gezien worden. Fundamenteel verbinden banken op een efficiënte manier mensen die willen sparen met mensen die willen lenen. Ondernemers met ideeën die de wereld verbeteren kunnen via de bank hun project financieren. Banken investeren ons spaargeld op een productieve manier en vormen zo de motor van onze economie.

De structuur van het boek is lovenswaardig. Doorheen de hoofdstukken richten de auteurs hun eigen denkbeeldige kredietinstelling op: de PaPra bank (Paepen Praet). Via deze *running gag* worden alle ideeën heel natuurlijk aangebracht. De eerste vraag is natuurlijk hoe de PaPra bank opgericht wordt. Prima moment om stil te staan bij de voorwaarden die noodzakelijk zijn om een vergunning te krijgen. Zo wordt droge juridische materie plots praktisch relevant. Andere belangrijke vragen gaan over de producten die de bank gaat aanbieden en wie de klanten worden. Gaat de bank zich bezighouden met hypotheekleningen? Met private equity? Met het begeleiden van beursintroducties? Door steeds vanuit het perspectief van een startende bank te kijken wordt niet enkel de wat-vraag beantwoord, maar ook de waarom-vraag. Pedagogisch goed gezien, want antwoorden op waarom-vraag geven vaak een beter inzicht. Ook de complexere problemen komen op deze manier duidelijk naar boven. Zo is strenge regelgeving voor de PaPra bank noodzakelijk, maar toenemende compliancekosten zetten al snel druk op het businessmodel. Om te overleven zal de bank misschien moeten fuseren met andere banken om beroep te kunnen doen op schaalvoordelen. Zo worden banken al snel heel groot, zelfs *too big to fail*. Op deze manier kunnen goedbedoelde regels nare neveneffecten met zich meebrengen.

Het boek blijft boeien door de anekdotes die links en rechts meegegeven worden. Er wordt verwezen naar Long-Term Capital Management (LTCM), een fonds met een waanzinnig levensverhaal dat zo in de Griekse mythologie zou kunnen thuishoren. Het hefboomfonds werd beheerd door Nobelprijswinnaars in de economie en behaalde initieel onwaarschijnlijk goede resultaten. De beheerders namen echter enorme risico's, vlogen te dicht bij de zon en stortten op spectaculaire wijze naar beneden. Verder wordt er geschiedenis meegegeven, zo ontstond de eerste beurs in de herberg van familie Van der Beurze in Brugge, en komen we te weten dat er in België 19 bankiers meer dan 1 miljoen euro per jaar verdienen. Er staan waarschijnlijk meer grootverdieners op het wedstrijdblad Club Brugge – Anderlecht.

Conclusie, een prima boek voor iedereen die een stafkaart zoekt voor de financiële jungle of een opfrissing kan gebruiken.